

Ako pracovať s dieťaťom s problémami v učení

Čiastkové funkcie – dané vlohy, predpoklady na zvládnutie čítania, písania, počítania

a) perцепčné – zrak, sluch, pozornosť

b) kognitívne – reč, myslenie, matematické zručnosti

c) motorické – hrubá/jemná motorika, senzomotorická koordinácia, koordinácia pohybov

- vytvárajú predpoklad, ale samotné nestačia

- ak sa prejaví deficit, vieme danú funkciu stimulovať

Ako pomôcť dieťaťu zorganizovať domáce učenie

1. DOHODA s dieťaťom o harmonograme – obojstranná zmluva, platí pre oboch

- necháme dieťa vyjadriť svoj názor, dieťa sa podieľa na stanovení daných bodov, vtedy dokáže aj prebrať zodpovednosť

2. REALISTICKÝ program, ktorý zohľadňuje domácu situáciu

- čo dieťa **MUSÍ, MÔŽE, CHCE**

- nechať vyjadriť dieťa, čím posilňujeme sebadôveru, sebahodnotu a partnerský vzťah

- čas na učenie, hru, domáce práce, pobyt vonku, rituály (napr. spoločné raňajky,..)

Tieto dohody vytvárajú u dieťaťa pocit istoty a bezpečia.

Nemusíme sa programu však striktne držať, môže sa priebežne meniť.

Pri domácom učení:

- zabezpečiť **STABILNÉ MIESTO** bez rušivých vplyvov – fixovanie učebných návykov

- vplyv na koncentráciu

- ČAS - rešpektovať, čím je dieťa mladšie, tým je koncentrácia menšia
- 1 predmet sa učiť 15 až 20 minút

Na základe uvedeného preto odporúčame:

Ročník	Maximálna dĺžka domáceho vyučovania
1.-2. ročník ZŠ	1,5 hodiny (ideálne rozdelená na dve 45 minútové hodiny, resp. 3 polhodinové)
3.-4. ročník ZŠ	2-2,5 hodiny
5.-6. ročník	3 hodiny
7.-9. ročník	max. 4 hodiny

Pri deťoch so ŠVVP: !!! radšej častejšie a pomenej, ako raz a dlho!

- **pozitívna atmosféra pri učení, pocit bezpečia**

- dieťa by sa nemalo hanbiť pred rodičom, že niečo nevie alebo v niečom zlyháva
- rodič vytvára atmosféru porozumenia, že chápe afekty dieťaťa, rozbúrené emócie -----> dieťa má nejakú neuspokojenú potrebu, vtedy reaguje buď útok (agresivita) alebo útek (apatia)
- nekritizovať osobnosť dieťaťa („Si hlúpy!“), ale poukázať na konkrétnu vec, ak chceme na niečo upozorniť
- využívať formu odmien (s mierou!), aby dieťa malo dôvod sa tešiť

Metakognitívne stratégie

- pomôcť dieťaťu ako sa učiť, hľadať vlastné postupy, systém, ktorý bude dieťaťu vyhovovať
- viesť dieťa k tomu, aby zisťovalo, čo mu pomáha, čo mu vyhovuje, ako to potrebuje

PLÁNOVANIE

- dieťa si samo zväži, čo bude pri učení potrebovať (kniha, pomôcky,...)
- postupnosť úloh – ktoré robím najskôr, ktoré potom – začať s ťažšími úlohami, kým má dieťa energiu a je koncentrované

ROZCVIČKA

- hrová aktivita, písanie do múky, plastelína,...

POROZUMENIE ZADANIU

- rozkrokovat', po častiach

ÚLOHA

-prepájanie s reálnym svetom, bežnými činnosťami

- pracovať s dieťaťom **cez otázky**: Kde začneme? Čo urobíme ako prvé? Čo budeš robiť potom? Na čo si musíš dať pozor? Ktoré pravidlo je dôležité? Čo musíš dodržať? Pýtať sa dieťaťa PREČO? Prečo si urobil tento krok?

Nedávať prvoplánovú odpoveď, ale aby prešlo procesom uvedomenia, aby dieťa premýšľalo. Vtedy je väčšia pravdepodobnosť, že si to dieťa zapamätá.

- vysvetliť **ZMYSEL** danej úlohy, ako to využijeme v praxi. Zvyšujeme tým motiváciu. Napr. obvod obdĺžnika – vypočítať dedkovi plot na záhrade.

Nájsť zdravú rovnováhu, s čím dieťa potrebuje pomôcť, s tým mu pomôžeme. Čo dieťa dokáže urobiť samo, necháme ho. Ak budeme robiť všetko za neho, naučí sa nesamostatnosti. Ak úplne všetko necháme na dieťa, bude zlyhávať, bude sa cítiť frustrované a preťažené.

A) SPREHL'ADNENIE TEXTU

- zjednodušenie, vizualizácia – zvýrazňovanie, farby, pojmové mapy, schémy

- metóda easy to read – zjednodušiť text na veľmi krátke vety (4-5viete), len podstatu

- -----> využívať synonymá, rozlišovanie slabík (farebne alebo veľkosťou)

-využívať jednotný typ písma – bezpätkové – Arial, Tahoma, Calibri,.. Typ písma Times New Roman nie je vhodný, lebo v spodnej časti sa písmenká akoby opticky spájajú, dieťaťu to splýva. Niekedy môže dieťaťu vadiť aj čierna farba písma (splývanie).

B) OPAKOVANIE

- vracat' sa k staršiemu učivu, možno z iného kontextu

- prepájanie informácií

C) MULTISENZORICKÝ PRÍSTUP

- zapojiť do učenia čím viac zmyslov – napr. učenie písmen – vystrihovať, modelovať, znázorňovať, kresliť,..
- rozdeliť si veľký text na odseky
  - metóda PI-PO-PA (podať informácie inak, porozumieť, pamätať)

D) NEBÁŤ SA CHÝB

- je to prirodzená súčasť učenia
- urobiť z nej pomocníka – rozanalyzovať, prečo, kedy vznikajú,
- nechať dieťa povedať, prečo sa tak rozhodlo, čo ho pomýlilo, prečo sa tak stalo- keď si to uvedomí, nabudúce ju nespraví
- ak bude chyba strašiak, dieťa ich bude zatajovať, atď.
- uvedomiť si, že aj my sme omylní a nie dokonalí
- vyvažovať so silnými stránkami - dôležité pre jeho sebavedomie
- zadávať spôsoby učenia, ktoré sú mu bližšie
- podporovať záujmy, koníčky, ktoré mu idú
- potrebný ČAS

Práca s deťmi z marginalizovaných komunit

Ak je dieťa v prostredí samé s problémom.

- Generačná chudoba – podmienky, v ktorých dieťa žije, majú vplyv na rozmýšľanie dieťaťa
- ponúknuť lásku a porozumenie
- nadviazať kontakt s dieťaťom, rodinou cez akýkoľvek kanál
- aby dieťa cítilo lásku a oporu
- spolupráca s terénnymi pracovníkmi (zanášanie pracovných listov,...)
- nastaviť si systém diaľkového štúdia
- upevňovať už naučené veci

Jednoduchosť zadania

- rozkrokovat' postupy

- kedy budú zadania prichádzať
- harmonogram dňa, učenia
- spätná väzba – telefonický, písanie listov,...
- prepájanie učiva s každodennými skúsenosťami